ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคธเป็นไทย
สอบ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ธมฺมกถิโก ภนฺเต มา เอวํ กโรถ มา เอวํ กโรถาติ วตฺวา ติฏฺฐาวุโสติ วุตฺเต นิวตฺติ ฯ โส ปุนทิวเส ธุรคามํ ปวิฏฺโฐ มนุสฺเสหิ ภนฺเต ภทนฺตา กุหินฺติ วุตฺเต อาวุโส มา ปุจฺฉถ ตุมฺหากํ กุลูปกา หิยฺโย กลหํ กตฺวา นิกฺขมึสุ อหํ ยาจนฺโตปิ นิวตฺเตตุํ นาสกฺขินฺติ อาห ฯ เตสุ พาลา ตุณฺหี อเหสุ ปณฺฑิตา ปน อมฺเหหิ เอตฺตกํ กาลํ ภทนฺตานํ กิญฺจิ ขลิตํ นาม น ทิฏฺฐปุพฺพํ เตสํ ภยํ อุปฺปชฺชมานํ อิมํ นิสฺสาย อุปฺปนฺนํ ภวิสฺสตีติ โทมนสฺสปฺปตฺตา อเหสุ ฯ เตปิ เถรา คตฏฺฐาเน จิตฺตสุขํ นาม น ลภึสุ ฯ มหาเถโร จินฺเตสิ อโห นวกสฺส ภิกฺขุโน ภาริยํ กมฺมํ กตํ มุหุตฺตํ ทิฏฺฐํ นาม อาคนฺตุกภิกฺขุ อาห มหาเถเรน สทฺธึ สมฺโภคํ มา อกาสีติ ฯ อิตโรปิ จินฺเตสิ อโห มหาเถรสฺส ภาริยํ กมฺมํ กตํ มุหุตฺตํ ทิฏฺฐํ นาม อาคนฺตุกภิกฺขุ อาห อิมินา สทฺธึ สมฺโภคํ มา อกาสีติ ฯ เตสํ เนว สชฺฌายโย น มนสิกาโร อโหสิ ฯ เต วสฺสสตจฺจเยน ปจฺฉิมทิสาย เอกํ วิหารํ อคมํสุ ฯ เตสํ เอกเมว เสนาสนํ ปาปุณิ ฯ มหาเถเร ปวิสิตฺวา มญฺจเก นิสินฺเน อิตโรปิ ปาวิสิ ฯ มหาเถโร ตํ ทิสฺวาว สญฺชานิตฺวา อสฺสูนิ สนฺธาเรตุํ นาสกฺขิ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. อิตโรปิ มหาเถรํ สญฺชานิตฺวา อสฺสุปุณฺเณหิ เนตฺเตหิ กเถมิ นุ โข มา กเถมีติ จินฺเตตฺวา น ตํ สทฺเธยฺยรูปนฺติ เถรํ วนฺทิตฺวา อาห ภนฺเต อหํ เอตฺตกํ กาลํ ตุมฺหากํ ปตฺตจีวรํ คเหตฺวา วิจรึ อปิ นุ เม กายทฺวาราทีสุ ตุมฺเหหิ กิญฺจิ อสารุปฺปํ ทิฏฺฐปุพฺพนฺติ ฯ น ทิฏฺฐปุพฺพํ อาวุโสติ ฯ อถ กสฺมา ธมฺมกถิกํ อโวจุตฺถ มา เอเตน สทฺธึ สมฺโภคํ อกาสีติ ฯ นาหํ อาวุโส เอวํ กเถมิ ตยา กิร มม อนฺตเร เอวํ วุตฺตนฺติ ฯ อหํปิ ภนฺเต น วทามีติ ฯ เต ตสฺมึ ขเณ เตน อมฺเห ภินฺทิตุกาเมน เอวํ วุตฺตํ ภวิสฺสตีติ ญตฺวา อญฺญมญฺญํ อจฺจยํ เทสยึสุ ฯ เต วสฺสสตํ จิตฺตสฺสาทํ อลภนฺตา ตํ ทิวสํ สมคฺคา หุตฺวา อายาม ตํ ตโต วิหารา นิกฺกฑฺฒิสฺสามาติ ปกฺกมิตฺวา อนุปุพฺเพน ตํ วิหารํ อคมํสุ ฯ ธมฺมกถิโกปิ เถเร ทิสฺวา ปตฺตจีวรํ ปฏิคฺคเหตุํ อุปคญฺฉิ ฯ เถรา น ตฺวํ อิมสฺมึ วิหาเร วสิตุํ ยุตฺตรูโปติ อจฺฉรํ ปหรึสุ ฯ โส สญฺชาตุํ อสกฺโกนฺโต ตาวเทว นิกฺขมิตฺวา ปลายิ ฯ อถ นํ วีสติวสฺสสหสฺสานิ กโต สมณธมฺโม สนฺธาเรตุํ นาสกฺขิ ฯ ตโต จวิตฺวา อวีจิมฺหิ นิพฺพตฺโต เอกํ พุทฺธนฺตรํ ปจิตฺวา อิทานิ คิชฺฌกูเฏ วุตฺตปฺปกาเรน อตฺตภาเวน ทุกฺขํ อนุโภติ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ. พระธรรมกถึก กล่าวแล้วว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ. ท่าน ท. จงอย่ากระทำ อย่างนี้ อ. ท่าน ท. จงอย่ากระทำอย่างนี้ ดังนี้ ครั้นเมื่อคำว่า ดูก่อนท่านผู้มีอายุ อ. ท่าน จงหยุด ดังนี้ อันพระเถระ ท. สอง เหล่านั้น กล่าวแล้ว กลับแล้ว ฯ อ. พระธรรมกถึกนั้น เข้าไปแล้ว สู่บ้านอันใกล้ ในวันรุ่งขึ้น ครั้นเมื่อคำว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ. ท่านผู้เจริญ ท. ไปแล้ว ณ ที่ไหน ดังนี้ อันมนุษย์ ท. กล่าวแล้ว กล่าวแล้วว่า ดูก่อนท่านผู้มีอายุ อ. ท่าน ท. จงอย่าถาม อ. พระเถระ ท. ผู้เข้าถึงซึ่งตระกูล ของท่าน ท. กระทำแล้ว ซึ่งความทะเลาะ ออกไปแล้ว ในวันวาน อ. เรา แม้อ้อนวอนอยู่ ไม่ได้อาจแล้ว เพื่ออันยังพระเถระ ท. เหล่านั้น ให้กลับ ดังนี้ ฯ อ.- ในมนุษย์ ท. เหล่านั้น หนา -มนุษย์ ท. ผู้เขลา เป็นผู้นิ่ง ได้เป็นแล้ว ส่วนว่า อ. มนุษย์ ท. ผู้ฉลาด คิดแล้วว่า ชื่อ อ. ความพลั้งพลาด อะไร ๆ ของท่านผู้เจริญ ท. เป็นความพลั้งพลาดอันเรา ท. ไม่เคยเห็นแล้ว ตลอดกาล อันมีประมาณเท่านี้ ย่อมเป็น อ. ภัย เมื่อเกิดขึ้น แก่ท่านผู้เจริญ ท. เหล่านั้น เป็นภัยเกิดขึ้นแล้ว เพราะอาศัย ซึ่งพระธรรมกถึกนี้ จักเป็น ดังนี้ เป็นผู้ถึงแล้วซึ่งความโทมนัส ได้เป็นแล้ว ฯ อ. พระเถระ ท. แม้เหล่านั้น ไม่ได้แล้ว ชื่อซึ่งความสบายแห่งจิต ในที่แห่งตนไปแล้ว ฯ อ. พระมหาเถระ คิดแล้วว่า โอ อ. กรรม อันหนัก อันภิกษุผู้ใหม่ กระทำแล้ว อ. ภิกษุนั้น กล่าวแล้วว่า อ. ท่าน อย่าได้กระทำแล้ว ซึ่งการคบหา กับ ด้วยพระมหาเถระ ดังนี้ กะภิกษุผู้จรมา ชื่อผู้อันตนเห็นแล้ว สิ้นกาลครู่หนึ่ง ดังนี้ ฯ อ. พระอนุเถระ แม้นอกนี้ คิดแล้วว่า โอ อ. กรรม อันหนัก อันพระมหาเถระ กระทำแล้ว อ. พระมหาเถระ กล่าวแล้วว่า อ. ท่าน อย่าได้กระทำแล้ว ซึ่งการคบหา กับ ด้วยพระอนุเถระนี้ ดังนี้ กะภิกษุผู้จรมา ชื่อผู้อันตนเห็นแล้ว สิ้นกาลครู่หนึ่ง ดังนี้ ฯ อ. การสาธยาย

ไม่ได้มีแล้วนั่นเทียว แก่พระเถระ ท. เหล่านั้น อ. การมนสิการ ไม่ได้มีแล้ว แก่พระเถระ ท. เหล่านั้น ฯ อ. พระเถระ ท. เหล่านั้น ได้ไปแล้ว สู่วิหารแห่งหนึ่ง ในทิศอันมีในภายหลัง โดยอันล่วงไปแห่งร้อยแห่งปี ฯ อ. เสนาสนะหนึ่งนั่นเทียว ถึงแล้ว แก่พระเถระ ท. เหล่านั้น ฯ ครั้นเมื่อพระมหาเถระเข้าไปแล้ว นั่งแล้ว บนเตียงน้อย อ. พระอนุเถระ แม้นอกนี้ ได้เข้าไปแล้ว ฯ อ. พระมหาเถระ เห็นแล้ว ซึ่งพระอนุเถระนั้นเทียว รู้พร้อมแล้ว ไม่ได้อาจแล้ว เพื่ออันทรงไว้พร้อม ซึ่งน้ำตา ท. ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ฝ่ายพระอนุเถระนอกนี้ จำพระมหาเถระได้ มีนัยน์ตานองด้วยน้ำตา ครุ่นคิดว่า เราจะทักหรือไม่ทักหนอแล ดังนี้แล้วคิดได้ว่า ข้อนั้น เป็นเรื่องที่ไม่ควรเชื่อ ดังนี้ จึงไหว้ พระเถระแล้วพูดว่า ท่านขอรับ ผมถือบาตรและจีวรของท่านเที่ยวไปตลอดเวลาเท่านี้ ท่านเคยเห็นมรรยาทอันไม่สมควรอะไร ๆ ในกายทวารเป็นต้นของกระผมบ้างหรือ ดังนี้ ฯ พระมหาเถระกล่าวว่า ไม่เคยเห็นเลย คุณ ดังนี้ ฯ พระอนุเถระกล่าวว่า เมื่อเป็นเช่นนั้น เพราะเหตุไร ท่านจึงได้พูดกับพระธรรมกถึกว่า อย่าคบหากับพระอนุเถระรูปนี้นะ ดังนี้ ฯ พระมหาเถระกล่าวว่า คุณ ผมมิได้พูดอย่างนี้เลย นัยว่า ในระหว่างเรา (ทั้งสอง) คุณ ก็พูดอย่างนี้ (เหมือนกัน) ดังนี้ ฯ พระอนุเถระกล่าวว่า ท่านขอรับ ถึงผมก็มิได้พูด (เช่นกัน) ดังนี้ ฯ พระเถระทั้งสองรูปทราบได้ในขณะนั้นว่า เรื่องอย่างนี้ คงจักเป็นสิ่งที่พระธรรมกถึกนั่นผู้ปรารถนาจะทำลายเรา (ทั้งสอง) จึงพูดออกไป ดังนี้ แล้วจึงแสดงโทษกะกันและกัน ฯ พระเถระทั้งสองรูปนั้น ไม่ได้ความสบายใจมาเป็น ๑๐๐ ปี เป็นผู้พร้อมเพรียงกันได้ในวันนั้น ชักชวนกันว่า มาเถิด พวกเรา จักคร่าพระธรรมกถึกรูปนั้นออกจากวิหารนั้น ดังนี้ แล้วหลีกไป ได้ไปถึงวิหารนั้นโดยลำดับ ฯ ฝ่ายพระธรรมกถึกเห็นพระเถระ(ทั้งสองรูป) ได้เข้าไปเพื่อรับบาตรและจีวร ฯ พระเถระ(ทั้งสองรูป)

ชี้นิ้วให้รู้ว่า ท่านเป็นผู้ไม่สมควรจะอยู่ในวิหารแห่งนี้ (อีกต่อไป) ดังนี้ ฯ พระธรรมกถึกนั้น ไม่สามารถที่จะดำรงอยู่ได้ จึงหนีออกไปในทันใดนั้นเอง ฯ ครั้งนั้น สมณธรรมที่เธอได้ทำไว้ตลอดสองหมื่นปี ไม่สามารถจะรองรับเธอไว้ได้ ฯ เธอเคลื่อนจากอัตภาพนั้นแล้วเกิดในอเวจีมหานรก ไหม้สิ้นพุทธันดรหนึ่ง มีอัตภาพมีประการดังกล่าวแล้ว เสวยทุกข์อยู่ที่ภูเขาคิชฌกูฏ ในบัดนี้ ฯ

พระเทพวัชราจารย์ สิริญาโณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม แปล
สนามหลวงแผนกบาลี ตรวจแก้.